

Stanisław Raczkowski

Niektóre uwagi o pracy adwokatów w sprawach cywilnych

Palestra 22/11-12(251-252), 63-65

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W 1921 roku zostaje pierwszym polskim ministrem pełnomocnym w Japonii. W 1926 roku zostaje ministrem pełnomocnym w Moskwie. Funkcje te pełnił w latach 1926—1932. W tym czasie podpisał tzw. pakt Litwinowa. W 1933—1935 był ambasadorem w Stanach Zjednoczonych. W latach 1936—1939 pełnił funkcje senatora.

Zmarł w czasie drugiej wojny światowej. Chorobę jego i śmierć opisał Stanisław Podlewski w książce pt. „Przemarsz przez piekło”. Patek został w czasie powstania przysypany gruzami w kamienicy przy ul. Długiej. Bardzo cierpiał. W pewnej sprzeczności z tym opisem jest informacja zawarta w Encyklopedii Powszechnej PWN, która określa datę jego śmierci na ok 1945.

Adwokackie życie Stanisława Patka, jego pasja obrończa, jego umiłowanie wolności i sprawiedliwości, jego rzetelność, pracowitość i obowiązkowość powinny być wzorem dla adwokackich pokoleń.

Bibliografia

- Stanisław Patek: Obrony oskarżonych w sprawach politycznych, „Palestra” 1937.
Stanisław Patek: Wspomnienia ważkich okresów pracy, Warszawa 1933.
Leon Berenson: Z sali śmierci, Warszawa 1929.
Stefania Sempołowska: W więzieniach, Warszawa 1960.
Leon Berenson: Królewska 25, Warszawa 1960.
Hanna Mortkowicz-Olczakowa: Panna Stefania, Warszawa 1961.
Halina Kiepuska: Warszawa w rewolucji 1905—1907, Warszawa 1974.
Kazimierz Rudnicki: Wspomnienia prokuratora, Warszawa 1957.
Mieczysław Jarosz: Wędrowki po ścieżkach wspomnień, Warszawa 1963.
Dioniza Wawrzykowska-Wierciochowa: Z umiłowania, Lublin 1973.
Stanisław Radek: Rewolucja w Warszawie 1904—1909, Warszawa 1938.
Stanisław Podlewski: Przemarsz przez piekło, Warszawa 1971.

SĘDZIOWIE O ADWOKATACH

1.

NIEKTÓRE UWAGI O PRACY ADWOKATÓW W SPRAWACH CYWILNYCH

Uwagi te stanowią odbicie spojrzenia sędziego-cywilisty na pracę adwokatów w Sądzie Rejonowym z siedzibą w Wałbrzychu. Jest rzeczą oczywistą, że poziom pracy w zespołach adwokackich jest zróżnicowany, uwagi zaś sprowadzają się do uogólnień w kwestii: 1) warunków formalnych pism procesowych sporządzanych przez adwokatów, 2) roli adwokata w rozstrzygnięciu spraw rodzinnych, 3) kultury pracy adwokatów, 4) treści pism procesowych, 5) terminowości czynności procesowych, 6) udziału adwokata w postępowaniu egzekucyjnym.

1) Warunki formalne, jakim mają odpowiadać pisma procesowe sporządzane przez adwokatów

Dość często spotyka się sporządzone niedbale pisma procesowe. Dotyczy to zwłaszcza pozwu. Uchybienia te polegają przede wszystkim na:

- niedokładnym podaniu adresu stron,
- niepełnym uzasadnieniu faktycznym przyczyn wytoczenia pozwu,

- niepodpisaniu pisma procesowego,
- niedołączeniu pełnomocnictwa,
- niepodaniu wartości przedmiotu sporu (w sprawach majątkowych).

W tzw. sprawach zagranicznych pisma procesowe w wielu wypadkach nie odpowiadają wymaganiom pod względem graficznym (nie są sporządzane na kredowym papierze).

2) Rola adwokata w rozstrzygnięciu spraw rodzinnych

Nie ma właściwie zastrzeżeń do pracy adwokatów w sprawach alimentacyjnych. Widoczny jest ich wysiłek w ustalaniu miejsc zamieszkania i pracy pozwanych, kierowanie się rozsądkiem przy rozważaniu ugodowych propozycji sądu. Natomiast w sprawach rozwodowych nie ma dostosowywania się pełnomocników stron do klimatu pojednania, jaki usiłuje stworzyć sąd. Spotyka się też, choć nieczęsto, takie działania adwokata, które prawie że uniemożliwiają późniejsze pojednanie stron (między innymi napastliwy ton wywodów pozwu, zwykle mijający się z prawdą w świetle późniejszych ustaleń sądu). Jedynie w zakresie prawa do mieszkania przeważa tendencja do kompleksowego załatwienia sporu małżonków. Wyjątkowo spotyka się tę tendencję w zakresie problemu podziału majątku. Być może jest to spowodowane sztywną postawą sądu rodzinnego, który każdą opozycję strony drugiej przeciwko podziałowi majątku wykorzystuje — jako przesłankę — do nierozpoznania wniosku. Generalnie rzecz biorąc, można stwierdzić zbyt małą pracę adwokatów ze stronami w kwestii tzw. kulturalnego rozwodu.

3) Kultura pracy adwokatów

Brak uwag ze strony tutejszego Sądu Rejonowego, kierowanych do Rady Adwokackiej w Wałbrzychu, o niewłaściwym zachowaniu się adwokata, jak również niestosowanie przez ten Sąd rygorów policyjnej sesyjnej wobec adwokatów świadczy niewątpliwie dobrze o harmonijnej współpracy adwokatury z sądem. Jest to przede wszystkim zasługa adwokatów z dużym doświadczeniem zawodowym, którzy imponują taktem i sposobem bycia na rozprawie. Jednocześnie stwierdza się z przykrością, że wielu młodych adwokatów zachowuje się w sposób niekulturalny wobec stron (wobec sądu zjawisko to jest raczej wyjątkowe). Wydaje się, że problemowi kultury pracy adwokata zbyt mało poświęca się uwagi w czasie aplikacji adwokackiej. Wreszcie godnym pożałowania jest fakt częstego braku szacunku wzajemnego wobec siebie wśród adwokatów, którzy animozje osobiste uwidaczniają niekiedy bardzo wymownie w toku prowadzonych spraw.

4) Treść pism procesowych

W zasadzie wytknąć tutaj można przede wszystkim niewłaściwe formułowanie wniosków dowodowych. Brak jest często wyraźnie określonych tez dowodowych. Dość często spotyka się też brak podstawy prawnej żądania, a motywy żądania sformułowane są lakonicznie i są one niepełne, tak że sądowi trudno jest na pierwszym posiedzeniu zgromadzić materiał dowodowy, by zakończyć na nim sprawę.

Ostatnio obserwuje się pochopne wnioski adwokatów o zwalnianie od kosztów sądowych, które z góry skazane są na niepowodzenie, a które z konieczności prowadzą do przewlekłości postępowania.

5) Terminowość czynności procesowych

W ostatnich latach odnotowałem znaczny postęp w zachowaniu terminów do wykonania tych czy innych czynności procesowych (głównie złożenia pism procesowych) przez adwokatów. Niezachowanie w tym względzie terminu stanowi rzadki wypadek. Niemniej jednak w dalszym ciągu obserwuje się zjawisko braku koncentracji wniosków dowodowych w pozwie (wniosku), zwłaszcza w sprawach skomplikowanych, oraz składanie wniosków dowodowych w trakcie procesu, choć niewątpliwie w wielu wypadkach można by było taki wniosek dowodowy umieścić w pozwie. Jest to na pewno jedna z przyczyn problemu tzw. starych spraw w sądzie.

6) Udział adwokata w postępowaniu egzekucyjnym

Należy podkreślić, że udział adwokata w postępowaniu egzekucyjnym jest niewielki, a tam, gdzie ma on miejsce (głównie w sprawach alimentacyjnych), często — zapewne przez przeoczenie — adwokat nie dołącza pełnomocnictwa w sprawie egzekucyjnej. Na tle skarg stron na postępowanie komornika należy zauważyć, że czasami w sprawach tych działa on bez porozumienia ze stronami, doprowadzając w ten sposób do zaognienia stosunków rodzinnych. Wobec stosunkowo słabej pracy komorników szerszy i aktywny udział adwokatów w postępowaniu egzekucyjnym byłby bardzo pożądany i umożliwiłby sądowi lepszy nadzór judykacyjny nad ich pracą.

Stanisław Raczkowski
Wiceprezes Sądu Rejonowego

2.

DZIAŁALNOŚĆ ADWOKATÓW W SPRAWACH KARNYCH

Spostrzeżenia zawarte w niniejszej informacji dotyczyć będą tylko niektórych fragmentów pracy adwokatów występujących w sprawach karnych przed Sądem Rejonowym w Wałbrzychu.

Ogólnie rzecz traktując, ocena pracy adwokatów jest dobra. Odnosi się to głównie do osób z dłuższym stażem pracy. Cechuje ich fachowość i wysoka kultura. Nie można tego powiedzieć, niestety, o młodszych wiekiem adwokatach. Brak uwag krytycznych pod ich adresem ze strony sądu oraz niestosowanie rygorów policji sesyjnej jest m.in. następstwem dobrze układającej się od lat współpracy między adwokaturą a sądem.

Dla usprawnienia pracy i utrwalenia tej dobrej współpracy podam kilka uwag dotyczących pracy adwokatów na rozprawach. Przede wszystkim zauważa się u niektórych adwokatów małą aktywność. Niektórzy przychodzą na rozprawy niepunktualnie, nie zawsze są przygotowani, niekiedy bez uzasadnionej potrzeby opuszczają salę rozpraw, co utrudnia pracę sądowi oraz rodzi niezadowolenie stron. W następstwie tego wnioski końcowe niejednokrotnie nie są zgodne z zebrany materiałem dowodowym. Nieznajomość akt sprawy powoduje, że niektóre wnioski dowodowe są nie przemyślane i nie są poparte dostatecznym uzasadnieniem. Prowadzi to do przewlekłości postępowania.